

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Державного науково-методичного
центру змісту культурно-мистецької освіти

« 08 » лютого 2020 р.

М. М. Бриль

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

ЖИВОПИС

Навчальна програма
для мистецьких закладів фахової передвищої освіти

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 022 «Дизайн»

Укладач:

Королевская С. О.

викладач предметно-циклової комісії дизайну Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Рецензенти:

Лесюк Ю. П.

голова комісії малярства КЗ ЛОР «Львівський коледж декоративного і ужиткового мистецтва ім. Івана Труша», викладач-методист, заслужений художник України,

Путейко І. В.

викладач спеціальних дисциплін КЗ «Одеський художній коледж імені М. Б. Грекова», спеціаліст вищої категорії, старший викладач

Відповідальний за випуск: **Бець Ю. Г.**

Рекомендовано ПЦК дизайну ОКВНЗ
«Дніпропетровський театрально-художній
коледж» (протокол №7 від 28.02.2019 р.)

© Королевская С. О., 2020 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2020 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Живопис» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста спеціальності 022 «Дизайн».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи, загальні принципи, прийоми, художні техніки та матеріали образотворчої грамати, завдяки яким стає можливим зображення природи (натюрморт, портрет, фігура людини, пейзаж) кольором, передача глибини в просторі засобами повітряної перспективи. Предмет вивчається з першого по сьомий семестр.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Живопис» сама по собі у відриві від інших дисциплін неспроможна сформувати професійну компетентність майбутнього фахівця-дизайнера. Лише інтегрований підхід у навчанні може виконати основні функції процесу навчання. З огляду на суть та специфіку курсу живопису очевидний його зв'язок з іншими дисциплінами дизайнерського циклу: кольорознавством, основою композиції, основою проектної графіки, художнім проектуванням, комп'ютерним проектуванням, основами регіонального розпису, макетуванням та роботою в матеріалі, композиційною організацією форми, художнім моделюванням одягу. Реалізація вказаних міждисциплінарних зв'язків містить важливі резерви постійного вдосконалення освітнього процесу, забезпечує можливість наскрізного застосування знань, умінь та навичок, отриманих на заняттях з різних дисциплін.

Студент повинен не тільки володіти достатньо високим рівнем умінь і навичок роботи тільки з кольором та дизайнерськими техніками, з формою на площині, у просторі, локально трактувати її, але й глибоко розуміти суть дизайнерської творчості, чітко уявляти процес формування художнього образу у дизайні.

Майбутній дизайнер повинен у повній мірі уявляти собі процес стилізації форми, як результат художньо-образного пізнання довкілля, місце образотворчої грамати у розвитку естетичного сприйняття й творчої самореалізації. Формуються необхідні професійні вміння й навички (стилізація, декоративність), особисте творче бачення світу, розвивається зорова пам'ять та уява, активізується процес естетичного сприйняття.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є:

- формування та розвиток об'ємно-просторового мислення студента;
- розвиток координації рук та ока студента;
- формування професійних умінь і навичок роботи з кольором, з формою на площині та у просторі;
- вміння використовувати різні види технік живопису;
- формування особливого бачення світу, фантазії, естетичного сприйняття;
- розвиток творчої особистості та просторового уявлення;
- формування умінь та навичок стилізації зображення;

– розвиток художнього смаку студентів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Живопис» є:

- знайомство з художніми матеріалами на водяній основі – аквареллю, гуашшю, акрилом;
- ознайомлення з методами та технікою візуалізації форми;
- практичне застосування навичок роботи з кольором;
- прищеплення розуміння та відчуття особливості живописної композиції;
- знайомство з національними особливостями використання кольору в живописних роботах;
- вивчення зміни тонових відношень натюрморту в техніці «гризайль»;
- вивчення відношень теплих та холодних тонів у натюрморті;
- розвиток виконавської майстерності при відтворенні фактури та матеріальності предметів у кольорі;
- формування навичок живописного зображення людини (портрету, напівпостаті та фігури);
- формування комплексу професійних компетенцій, що забезпечують здатність керуватися набутими знаннями та вміннями у самостійній діяльності, у процесі самоосвіти;
- підвищення загальної культури студента, розширення його світогляду.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні.

знати:

- якими інструментами та матеріалами робиться живопис;
- загальні поняття й терміни з живопису;
- що таке лесировка, корпусне письмо, локальний колір;
- етапи роботи живопису;
- властивості кольору, світлових і колірних контрастів, локального кольору;
- особливості живописної композиції;
- національні особливості використання кольору в живописних роботах;
- як робиться живопис натюрморту;
- зміни тонових відношень натюрморту в техніці «гризайль»;
- відношення теплих та холодних тонів у натюрморті;
- як використовують контраст та нюанс кольору в натюрморті;
- як відтворюють фактуру та матеріальність предметів кольором;
- закони колористики в декоративному натюрморті;
- загальні принципи живопису портрету;
- як освітлення допомагає в роботі над живописним портретом;
- загальні принципи живопису фігури людини;
- як досягається пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором;

- як стилізувати фігуру людини в декоративному живописі;
 - загальні принципи живопису пейзажу;
 - закони зображення повітряного середовища кольором;
 - закони повітряної перспективи і значення освітлення в пейзажі;
 - як використовується колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі;
 - основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби досягнення її гармонійності;
 - як виконується живописна композиція на основі пейзажних мотивів.
- ВМІТИ:**
- образно-асоціативно мислити;
 - працювати з матеріалами на водяній основі – аквареллю, гуашшю, акрилом;
 - виконувати натюрморт як академічним живописом, так і декоративним;
 - вміти перетворювати реалістичну форму предмета в стилізовану;
 - створювати живописну композицію за допомогою кольору і колориту;
 - ліпити форму кольором;
 - використовувати національні особливості кольору в живописних роботах;
 - володіти технологією «гризайль»;
 - вміти відчувати теплі та холодні відношення тонів у натюрморті;
 - використовувати контраст та нюанс кольору в натюрморті;
 - відтворювати фактуру та матеріальність предметів кольором;
 - виконувати портрет як академічним живописом, так і декоративним;
 - виробити навички самостійної роботи, яка в свою чергу розвиває композиційне мислення і творчу індивідуальність;
 - писати фігуру людини;
 - стилізувати фігуру людини в декоративному рішенні;
 - виявляти пластичні особливості форми голови;
 - визначити кольорову будову форми в залежності від освітлення, умов середовища;
 - володіти методом візування пропорцій. Знати пластичну анатомію людини;
 - моделювати форму кольором у просторі;
 - вести поточну і перспективну роботу над постановкою;
 - знаходити колористичний спосіб побудови цілісної структури і гармонійної форми;
 - мислити категоріями декоративного живопису;
 - володіти загальними принципами живопису пейзажу;
 - володіти законами зображення повітряного середовища кольором;
 - володіти законами повітряної перспективи в пейзажі;
 - використовувати колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі;

- основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби – досягнення її гармонійності;
 - виконувати живописну композицію на основі пейзажних мотивів;
 - використати набуті знання у своїй подальшій дизайнерській освіті.
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 702 годин 13 кредитів ЄКТС.

2. Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин		
	Усього	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
I семестр			
Блок змістового модуля № 1. Загальні відомості про живопис			
Змістовий модуль № 1. Матеріали та приладдя для декоративного живопису			
Тема 1. Робота з матеріалами на водянній основі – аквареллю, гуашшю, акрилом	18	12	6
Разом за змістовим модулем 1	18	12	6
Змістовий модуль № 2. Методи та техніка візуалізації форми у живописі			
Тема 1. Ознайомлення з методами перетворення реалістичної форми предмету в стилізовану модель. Вивчення різних технік живопису: акварель, гуаш, акрил	24	12	12
Разом за змістовим модулем 2	24	12	12
Змістовий модуль № 3. Особливості живописної композиції			
Тема 1. Створення живописної композиції за допомогою кольору і колориту	6	6	–
Разом за змістовим модулем 3	6	6	–
Змістовий модуль № 4. Національні особливості використання кольору в живописних роботах			
Тема 1. Декоративні особливості і властивості композиції в українському живописі	6	6	–
Разом за змістовим модулем 4	6	6	–
Разом за 1 блоком змістового модуля	54	36	18
Разом за I семестр	54	36	18

II семестр			
Блок змістового модуля № 2. Живопис натюрморту			
Змістовий модуль № 1. Вивчення зміни тонових відношень натюрморту в техніці «гризайль»			
Тема 1. Гризайль.	15	9	6
Разом за змістовим модулем 1	15	9	6
Змістовий модуль № 2. Відношення теплих та холодних тонів у натюрморті			
Тема 1. Взаємодія теплих та холодних тонів у натюрморті при моделюванні об'єму, простору	39	27	12
Разом за змістовим модулем 2	39	27	12
Разом за II семестр	54	36	18
III семестр			
Змістовий модуль № 3. Використання контрасту та нюансу кольору в натюрморті			
Тема 1. Контраст як формоутворюючий елемент декоративності	4	4	–
Тема 2. Тонові та кольорові контрасти в натюрморті	14	8	6
Тема 3. Кольорові нюанси в натюрморті	14	8	6
Разом за змістовим модулем 3	32	20	12
Змістовий модуль № 4. Відтворення фактури та матеріальності предметів у кольорі			
Тема 1. Фактура, як засіб вираження матеріальності предмету в натюрморті	22	16	6
Разом за змістовним модулем 4	22	16	6
Разом за III семестр	54	36	18
IV семестр			
Змістовий модуль № 5. Колористика в декоративному натюрморті			
Тема 1. Поліхромія об'єктів, які формують кольорове середовище	12	12	–
Тема 2. Основні вимоги до колориту в декоративному натюрморті	22	12	10
Разом за змістовим модулем 5	34	24	10
Разом за 2 блоком змістового модуля	142	96	46
Блок змістового модуля № 3. Живописне зображення людини			
Змістовий модуль № 1. Освітлення та світлотіньове рішення живописного портрету			
Тема 1. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні голови людини	47	30	17
Разом за змістовим модулем 1	47	30	17
Разом за IV семестр	81	54	27

V семестр			
Змістовий модуль № 2. Досягнення пластичної виразності зображення фігури людини світлом і кольором			
Тема 1. Основні вимоги пластичного вирішення напівпостаті людини в просторі	108	54	54
Тема 2. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні фігури людини	54	54	–
Разом за змістовим модулем 2	162	108	54
Разом за V семестр	162	108	54
VI семестр			
Змістовий модуль № 3. Стилзація в декоративному рішенні фігури людини			
Тема 1. Дія законів кольорознавства у декоративному живописі	27	27	–
Тема 2. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні фігури людини	81	27	54
Тема 3. Стилзація в декоративному рішенні фігури людини. Основні вимоги пластичного вирішення фігури людини в просторі, її декоративне вирішення. Стилзація форми фігури людини	54	54	–
Разом за змістовим модулем 3	162	108	54
Разом за 3 блоком змістового модуля	371	246	125
Разом за VI семестр	162	108	54
VII семестр			
Блок змістового модуля № 4. Пейзажний живопис			
Змістовий модуль № 1. Закони зображення повітряного середовища кольором			
Тема 1. Дослідження оточуючого середовища мовою системного аналізу. Відтворення кольорового стану природи зображальними засобами пленерного живопису	45	15	30
Тема 2. Побудова складних об'ємів архітектурних споруджень. Створення простору у зображенні великої кількості планів. Досягнення атмосфери міського середовища	15	15	–
Разом за змістовним модулем 1	60	30	30
Змістовий модуль № 2. Колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі			
Тема 1. Особливості створення кольорової гами повітряного середовища при поєднанні природних мотивів та міських	30	15	15

Разом за змістовим модулем 2.	30	15	15
Змістовий модуль № 3. Творча розробка живописної композиції на основі пейзажних мотивів			
Тема 1. Творча робота на досягнення сучасного сприйняття пейзажного живопису	45	45	–
Разом за змістовим модулем 3	45	45	–
Разом за 4 блоком змістового модуля	135	90	45
Разом за VII семестр	135	90	45
Усього годин	702	468	234

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Блок змістового модуля № 1. Загальні відомості про живопис

Змістовий модуль № 1. Матеріали та приладдя для декоративного живопису

Тема 1. Робота з матеріалами на водяній основі – аквареллю, гуашшю, акрилом

Завдання 1. Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставлений на світлому тлі без складок, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, акварель.

Завдання 2. Виконання того ж нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставленого на світлому тлі без складок, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 1.

Завдання 3. Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів. Завдання виконується стилізовано.

Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставленого на світлому тлі без складок, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 2. Методи та техніка візуалізації форми у живописі

Тема 1. Ознайомлення з методами перетворення реалістичної форми предмету в стилізовану модель. Вивчення різних технік живопису: акварель, гуаш, акрил

Завдання 1. Практичне застосування технік живопису. Робота з аквареллю (техніка «по-сирому»).

Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставленого на світлому тлі зі складками, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – А la prima. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Завдання виконується «на одному диханні». Поєднуючи різні комбінації кольорів з різноманітним тональним рішенням, необхідно досягти дивовижних переливів і переходів між найтоншими відтінками. Під час живопису рекомендується складати суміші з двох, максимум з трьох кольорів. Зайва фарба, як правило, веде до помутніння кольору, до втрати свіжості, яскравості, колірної визначеності. Кожен мазок повинен відповідати своєму призначенню – строго узгоджуватися з формою і малюнком.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, акварель.

Завдання 2. Робота з покривними фарбами: гуашшю або акрилом.

Вправи на перехід від базового, академічного живопису до декоративного методом перетворення форми в стилізовану. Нескладний натюрморт з 3-х предметів.

Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставлений на світлому тлі зі складками, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 2.

Завдання 3. Практичне застосування технік живопису. Робота з аквареллю (техніка «по-сирому»).

Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставленого на світлому тлі зі складками, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – А la prima. Перехід від базового, академічного живопису

до декоративного. Завдання виконується «на одному диханні». Поєднуючи різні комбінації кольорів з різноманітним тональним рішенням, необхідно досягти дивовижних переливів і переходів між найтоншими відтінками. Під час живопису рекомендується складати суміші з двох, максимум з трьох кольорів. Зайва фарба, як правило, веде до помутніння кольору, до втрати свіжості, яскравості, колірної визначеності. Кожен мазок повинен відповідати своєму призначенню – строго узгоджуватися з формою і малюнком.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, акварель.

Завдання 4. Робота з покривними фарбами: гуашшю або акрилом. Виконання нескладного натюрморту з 3-х предметів різної тональності, поставленого на світлому тлі зі складками, нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 3. Особливості живописної композиції

Тема 1. Створення живописної композиції за допомогою кольору і колориту

Завдання 1. Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Компонування натюрморту в форматі, передача засобами світлотіні або колірними відносинами виразності і цілісності групи предметів, їх обсягу, освітленості, пошук загального кольорового рішення.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 4. Національні особливості використання кольору в живописних роботах

Тема 1. Декоративні особливості і властивості композиції в українському живописі

Модульна контрольна робота № 1.

Завдання 1. Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою кольору в національному колориті.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано.

Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 х 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Блок змістового модуля № 2. Живопис натюрморту

Змістовий модуль № 1. Вивчення зміни тонових відношень натюрморту в техніці «гризайль»

Тема 1. Гризайль

Завдання 1. Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю. Робота з покривними фарбами: гуашшю або акрилом.

Пошуки гармонії тонових відносин при роботі з одним кольором. Передача співвідношення тону і об'єму предметів в натюрморті. Передача матеріальності предметів. Моделювання об'єму, простору, тону.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 х 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 3.

Завдання 2. Виконання нескладного натюрморту із декількох предметів побуту, поставленого нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю. Робота з покривними фарбами: гуашшю або акрилом. Гризайль. Пошуки гармонії тонових відносин при роботі з одним кольором. Передача співвідношення тону і об'єму предметів в натюрморті. Передача матеріальності предметів. Моделювання об'єму, простору, тону.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 х 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 2. Відношення теплих та холодних тонів у натюрморті

Тема 1. Взаємодія теплих та холодних тонів у натюрморті при моделюванні об'єму, простору

Завдання 1. Натюрморт із предметів ясних за формою у теплій гамі.

Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 4.

Завдання 2. Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою кольору в національному колориті.

Вирішення – декоративне. Завдання виконується стилізовано.

Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Завдання 3. Натюрморт із предметів ясних за формою у холодній гамі.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 5.

Завдання 4. Виконання нескладного натюрморту із декількох предметів у холодній гамі. Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою кольору в національному колориті.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Модульна контрольна робота № 2.

Завдання 5. Вправи на дію кольорового контрасту декоративним методом, перетворення форми предметів у натюрморті в стилізовану.

Виконання нескладного натюрморту із декількох предметів. Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою контрасту.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 3. Використання контрасту та нюансу кольору в натюрморті

Тема 1. Контраст як формоутворюючий елемент декоративності

Завдання 1. Короткочасні вправи на контрастні та нюансні кольорові відношення декоративним методом перетворення форми предметів у натюрморті в стилізовану. Використання контрасту та нюансу кольору в натюрморті. Натюрморт з декількох предметів, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою контрастних та нюансних кольорових відношень.

Викладач ставить два натюрморти. Перший на контрастні відношення, другий на нюансні. Завдання виконуються на 2 аркушах паперу А 4 форматі по одній вправі на кожному (по 2 години на кожний варіант): 1-й варіант на контрастні відношення, 2-й варіант на нюансні відношення.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – А4.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 2. Тонові та кольорові контрасти в натюрморті

Завдання 1. Натюрморт із предметів, контрастних за формою, кольором та тоном.

Виконання нескладного натюрморту із декількох предметів. Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення живопису за допомогою кольорового контрасту та тону.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 6.

Завдання 2. Натюрморт із предметів, контрастних за формою та кольором.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою контрастних кольорових відношень.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 3. Кольорові нюанси в натюрморті

Завдання 1. Натюрморт із предметів, нюансних за кольором. Натюрморт з гіпсовою маскою або гіпсовим орнаментом.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення живопису за допомогою нюансних кольорових відношень.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 7.

Завдання 2. Натюрморт із предметів, нюансних за кольором.

Натюрморт із предметів, нюансних за кольором. Натюрморт з гіпсовою маскою або гіпсовим орнаментом.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Виявлення тепло-холодності натюрморту, рефлексів на гіпсі від навколишнього середовища. Передача великої форми кольором та ліпка деталей. Створення декоративного живопису за допомогою нюансних кольорових відношень.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 4. Відтворення фактури та матеріальності предметів у кольорі

Тема 1. Фактура, як засіб вираження матеріальності предмету в натюрморті

Завдання 1. Вправи на фактури та передачу матеріальності предметів у натюрморті декоративним методом. Вміти витримати відповідний колорит і декоративну рівновагу в натюрморті.

Натюрморт з декількох предметів, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Виконання вправ шляхом порівняння матеріальності предметів побуту.

Викладач може використовувати в натюрморті опудало птаха.

Завдання виконується на 4 аркушах паперу А 4 форматі по одній вправі на кожному (по 2 години на кожний варіант) методом подальшого спрощення та фактуризації предмету для вираження його матеріальності в натюрморті.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – А4.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 8.

Завдання 2. Натюрморт із предметів, різних за матеріальністю та фактурою. Декоративне рішення.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою нюансних кольорових відношень.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Модульна контрольна робота № 3.

Завдання 3. Натюрморт із предметів, різних за матеріальністю та фактурою.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 5. Колористика в декоративному натюрморті

Тема 1. Поліхромія об'єктів, які формують кольорове середовище

Завдання 1. Натюрморт з гіпсовою головою та предметів, різних за матеріальністю та фактурою.

В натюрморті викладач може використовувати голову Сократа, де добре видно характеристика обличчя та форми.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Виявлення теплохолодності натюрморту, рефлексів на гіпсі від навколишнього середовища. Передача великої форми кольором та ліпка деталей. Виявлення рефлексів

на гіпсі від навколишнього середовища.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 2. Основні вимоги до колориту в декоративному натюрморті

Завдання 1. Натюрморт з гіпсовою головою. Завдання виконується стилізовано. Перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю. В натюрморті викладач може використовувати голову Гаттамелата, де добре видно характеристика обличчя та форми.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Виявлення тепло-холодності натюрморту, рефлексів на гіпсі від навколишнього середовища. Передача великої форми кольором та ліпка деталей.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 9.

Завдання 2. Натюрморт з гіпсовою головою. Декоративне рішення.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Виявлення тепло-холодності натюрморту, рефлексів на гіпсі від навколишнього середовища. Передача великої форми кольором та ліпка деталей.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Блок змістового модуля № 3. Живописне зображення людини

Змістовий модуль № 1. Освітлення та світлотіньове рішення живописного портрету

Тема 1. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні голови людини

Завдання 1. Етюд голови натурщика. Людина вибирається з характерними рисами обличчя, ясними за формою, розташовується на однотонному тлі. Задача виявити форму та об'єм голови за допомогою світлотіньових відношень, тепло-холодності на голові від навколишнього середовища та співвідношення голови до фону.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 10.

Завдання 3. Автопортрет.

Виявлення форми та об'єму голови за допомогою світлотіньових відношень, тепло-холодність на голові у порівнянні з навколишнім середовищем, співвідношення голови до фону.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Модульна контрольна робота № 4.

Завдання 2. Етюд голови натурщика в складному повороті. Передача засобами живопису характеру голови, її пластично-конструктивної побудови у перспективі, виявлення форми і об'єму голови за допомогою світлотіньових відношень, виявлення тепло-холодності.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 40 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 3. Досягнення пластичної виразності зображення фігури людини світлом і кольором

Тема 1. Основні вимоги пластичного вирішення напівпостаті людини в просторі

Завдання 1. Етюд одягненої напівпостаті в національному костюмі. (Українське національне вбрання). Передача форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, намагатися виявлення лаконічного антуражу засобами живопису, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання українського національного вбрання.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Завдання 2. Етюд одягненої напівпостаті у головному уборі.

Головний убір повинен бути нескладним за формою і допомагати виявленню кольорової характеристики голови.

Передача форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі. Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 11.

Завдання 3. Етюд одягненої напівпостаті на контрастні кольорові відношення декоративним методом перетворення форми в стилізовану. Передача засобами живопису характеру людини, форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин у середовищі. Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 12.

Завдання 4. Етюд одягненої напівпостаті на нюансні кольорові відношення декоративним методом перетворення форми в стилізовану.

Передача засобами живопису характеру людини, форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин у середовищі. Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 2. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні фігури людини

Завдання 1. Етюд чоловічої напівпостаті у традиційному народному середовищі.

Передача форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання народного середовища та вбрання.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Модульна контрольна робота № 5.

Завдання 2. Етюд жіночої напівпостаті у традиційному народному середовищі.

Передача форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання народного середовища та вбрання.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 3. Стилзація в декоративному рішенні фігури людини

Тема 1. Дія законів кольорознавства у декоративному живописі

Завдання 1. Етюд одягненої фігури обмеженими засобами.

Використання декоративного методу перетворення форми в стилізовану.

Передача засобами живопису характеру людини, форми фігури та взаємозв'язку її частин у середовищі. Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.
Освітлення – верхнє, бокове.
Формат – 70 x 50 см.
Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 2. Взаємодія теплих та холодних тонів при моделюванні фігури людини

Завдання 1. Етюд одягненої фігури в національному костюмі. (Українське національне вбрання). Створення національного колориту. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання українського національного вбрання.

Вирішення – академічне.
Освітлення – верхнє, бокове.
Формат – 70 x 50 см.
Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 13.

Завдання 2. Етюд одягненої фігури на контрастні кольорові відношення декоративним методом перетворення форми в стилізовану.

Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.
Освітлення – верхнє, бокове.
Формат – 70 x 50 см.
Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 14.

Завдання 3. Етюд одягненої фігури на нюансні кольорові відношення декоративним методом перетворення форми в стилізовану.

Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути на нюансних кольорових відношеннях, згодженим пластичними особливостями одягненої фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 3. Стилзація в декоративному рішенні фігури людини

Основні вимоги пластичного вирішення фігури людини в просторі, її декоративне вирішення. Стилзація форми фігури людини.

Завдання 1. Етюд одягненої фігури обмеженими засобами.

Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – декоративне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Модульна контрольна робота № 6.

Завдання 2. Етюд жіночої постаті в національному або в театральному костюмі в інтер'єрі.

Створення національного колориту. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявити лаконічний антураж засобами живопису, досягти матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в

пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання українського національного вбрання або театрального костюму.

Вирішення – академічне.

Освітлення – верхнє, бокове.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Блок змістового модуля № 4. Пейзажний живопис

Змістовий модуль № 1. Закони зображення повітряного середовища кольором

Тема 1. Дослідження оточуючого середовища мовою системного аналізу. Відтворення кольорового стану природи зображальними засобами пленерного живопису

Завдання 1. Етюди пейзажів на різні стани природи (ясна погода, хмарність, дощ).

Короткочасні етюди виконуються на маленькому форматі. Серія етюдів повинна бути вірною не тільки за масштабом, але і в деталях та відношеннях між ними. В них необхідно передати як різний стан природи, так і узагальнене враження – істотне, головне, без другорядних подробиць.

Етюди повинні бути засобом вивчення природи, навчальними вправами для студента, засобом вдосконалення його майстерності. Вони будуть матеріалом для підготовки картини, наприклад етюди окремих місць, ділянок, дерев, листя та інших деталей. Постійна робота над ними на натурі надає допомогу в створенні пейзажів.

Вирішення – A la prima.

Формат – А4, А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Завдання 2. Вправи на виявлення особистостей різних періодів доби у конкретному обраному мотиві (ранок, вечір, день).

Короткочасні етюди виконуються на маленькому форматі. Серія етюдів повинна бути вірною не тільки за масштабом, але і в деталях та відношеннях між ними. В них необхідно передати як різні періоди доби у конкретному обраному мотиві, так і узагальнене враження – істотне, головне, без другорядних подробиць.

Етюди повинні бути засобом вивчення природи, навчальними вправами для студента, засобом вдосконалення його майстерності. Вони будуть матеріалом для підготовки картини, наприклад етюди окремих місць, ділянок, дерев, листя і інших деталей. Постійна робота над ними на натурі надає допомогу в створенні пейзажів.

Вирішення – A la prima.

Формат – А4, А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Самостійна робота № 15.

Завдання 3. Етюд чоловічої фігури в повітряному середовищі.

Створення повітряного середовища. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у пейзажі.

Студент повинен засобами живопису намагатися виявляти матеріальність кольору та цільність зображення фігури у пейзажі.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – А la prima.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Самостійна робота № 16.

Завдання 4. Етюд жіночої фігури в повітряному середовищі.

Створення повітряного середовища. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у пейзажі.

Студент повинен засобами живопису намагатися виявляти матеріальність кольору та цільність зображення фігури у пейзажі.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – А la prima.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Тема 2. Побудова складних об'ємів архітектурних споруджень. Створення простору у зображенні великої кількості планів. Досягнення атмосфери міського середовища

Завдання 1. Етюди міських мотивів з історичними архітектурними пам'ятками.

Короткочасні етюди виконуються на маленькому форматі. Вони повинні бути вірні не тільки за масштабом, але і в деталях та відношеннях між ними. В етюдах необхідно передати складні об'єми архітектурних споруджень, простір у зображенні великої кількості планів. Досягнути атмосфери міського середовища.

Етюди будуть матеріалом для підготовки картини, наприклад етюди окремих місць, будівель та інших деталей. Постійна робота над ними на натурі надає допомогу в створенні пейзажів.

Вирішення – А la prima.

Формат – А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Завдання 2. Етюди на виявлення різних станів природи у міському середовищі без прив'язки до конкретних архітектурних пам'яток.

Короточасні етюди виконуються на маленькому форматі. Вони повинні бути вірні не тільки за масштабом, але і в деталях та відношеннях між ними. В етюдах необхідно передати різні стани природи у міському середовищі.

Вирішення – А la prima.

Формат – А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Змістовий модуль № 2. Колорит у системі гармонічних кольорових відношень у пейзажі

Тема 1. Особливості створення кольорової гами повітряного середовища при поєднанні природних мотивів та міських

Завдання 1. Вправи на дослідження формоутворення архітектурних будівель та зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду.

Вправи виконуються на невеликому форматі. Вони повинні бути вірні за масштабом, в деталях та відношеннях між ними. В етюдах необхідно передати складні об'єми архітектурних споруджень.

Вправи будуть матеріалом для підготовки екзаменаційної роботи.

Вирішення – дизайнерське.

Формат – А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Модульна контрольна робота № 7.

Завдання 2. Вправи на дослідження формоутворення дерев, чагарників та інших об'єктів світу флори, зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду.

Короточасні етюди виконуються на маленькому форматі. Серія етюдів повинна бути націлена на вивчення об'єктів світу флори, зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду для подальшого їх використання в екзаменаційній роботі.

Вирішення – дизайнерське.

Формат – А4, А3.

Матеріал – папір, гуаш, акварель або акрил.

Самостійна робота № 17.

Завдання 3. Етюд жіночої постаті у повітряному середовищі.

Створення повітряного середовища. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у пейзажі.

Студент повинен засобами живопису намагатися виявляти матеріальність кольору та цілісність зображення фігури у пейзажі.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення.

Вирішення – А la prima.

Формат – 70 x 50 см.

Матеріал – папір, гуаш або акрил.

Змістовий модуль № 3. Творча розробка живописної композиції на основі пейзажних мотивів

Тема 1. Творча робота на досягнення сучасного сприйняття пейзажного живопису

Завдання 1. Створення авторської живописної композиції на основі натурних спостережень природних ландшафтів та об'єктів міського середовища. Стилізоване трактування флори, силуетів будівель та їх архітектурних деталей. Елементи архітектури, історичні пам'ятки можуть поєднуватись у неочікувані гротескні комбінації, що відрізняються від їх звичного вигляду, деформуватися, змінюватись за кольором та структурою.

Вирішення – авторське.

Формат – 80 см по більшій стороні.

Матеріал – папір або полотно для акрилу, гуаш, акварель або акрил.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНАЦІЇ

Рекомендації для практичних занять

Практичні заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організовує детальний розгляд студентами теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Завдання I курсу містять методику та техніку візуалізації форми у живописі, знання елементів живописної мови, живописної термінології, прийнятої у живописі, дизайні, практичні вправи.

Практичні роботи для студентів можуть містити такі види завдань:

- написання натюрморту в техніці «по-сирому» акварельними фарбами;
- написання натюрморту академічним живописом покривними фарбами (гуаш або акрил);
- написання декоративного натюрморту покривними фарбами (гуаш або акрил);
- створення живописної композиції за допомогою кольору і колориту;
- будова лінійної, колірної та тональної перспективи натюрморту;

- написання декоративного натюрморту покривними фарбами в техніці «гризайль» (гуаш або акрил);
- написання декоративного натюрморту в теплій гамі покривними фарбами (гуаш або акрил);
- написання декоративного натюрморту в холодній гамі покривними фарбами (гуаш або акрил).

Завдання II курсу містять знання формоутворюючих елементів декоративності.

Практичні роботи для студентів можуть містити такі види завдань:

- написання декоративного натюрморту на контрастні кольорові відношення покривними фарбами (гуаш або акрил);
- написання декоративного натюрморту на нюансні кольорові відношення покривними фарбами (гуаш або акрил);
- будова лінійної, колірної та тональної перспективи натюрморту;
- створення натюрморту за допомогою фактур;
- створення матеріальності предметів у натюрморті декоративним методом;
- формування кольорового середовища;
- написання натюрморту з гіпсовою головою та предметами, різними за матеріальністю та фактурою академічним живописом;
- написання натюрморту з гіпсовою головою та предметів, різних за матеріальністю та фактурою декоративним живописом;
- написання живописного портрету людини покривними фарбами (гуаш або акрил).

Завдання III курсу містять знання зображення фігури людини світлом і кольором.

Практичні роботи для студентів можуть містити такі види завдань:

- написання одягненої напівпостаті в національному костюмі покривними фарбами (гуаш або акрил) – академічне рішення;
- будова форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі – декоративне рішення;
- пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором;
- будова напівпостаті в народному середовищі засобами декоративного живопису;
- будова напівпостаті в народному середовищі засобами академічного живопису;
- використання декоративного методу перетворення форми в стилізовану при написанні фігури людини;
- моделювання фігури людини за допомогою теплих та холодних тонів;
- моделювання фігури людини за допомогою контрасту;
- моделювання фігури людини за допомогою нюансу;
- стилізація форми фігури людини обмеженими засобами;
- будова фігури людини в просторі, її декоративне вирішення.

Завдання IV курсу містять знання законів зображення повітряного середовища кольором.

Практичні роботи для студентів можуть містити такі види завдань:

- відтворення кольорового стану природи зображальними засобами пленерного живопису;
- написання короткочасних етюдів пейзажів на різні стани природи;
- написання короткочасних етюдів пейзажів на виявлення особистостей різних періодів доби у конкретному обраному мотиві;
- моделювання форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у пейзажі;
- написання короткочасних етюдів пейзажів міських мотивів з історичними архітектурними пам'ятками;
- вправи на дослідження формоутворення архітектурних будівель та зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду;
- створення авторської живописної композиції на основі натурних спостережень природних ландшафтів та об'єктів міського середовища.

Рекомендації для самостійної роботи

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою частиною навчального процесу. Студент повинен навчатися самостійно працювати, розвиваючи здібність до засвоєння різних знань з різних джерел інформації, а також самостійно засвоювати новий матеріал.

Самостійна робота з дисципліни «Живопис» передбачає виконання практичних завдань, передбачених змістом курсу.

Завдання для самостійної роботи:

- написання короткочасних етюдів натюрморту;
- написання короткочасних етюдів голови людини;
- написання короткочасних етюдів напівпостаті людини;
- написання короткочасних етюдів фігури людини;
- написання короткочасних етюдів пейзажу.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання (за ОПШ)

Екзамен.

5. Орієнтовні завдання до підсумкового контролю

Модульна контрольна робота № 1.

Натюрморт із декількох предметів побуту, поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою кольору в національному колориті.

Модульна контрольна робота № 2.

Вправи на дію кольорового контрасту декоративним методом, перетворення форми предметів у натюрморті в стилізовану.

Виконання нескладного натюрморту із декількох предметів. Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору. Створення декоративного живопису за допомогою контрасту.

Модульна контрольна робота № 3.

Натюрморт із предметів, різних за матеріальністю та фактурою.

Натюрморт поставлений нижче від лінії горизонту, при виразному боковому освітленні з чіткою плановістю.

Моделювання об'єму, простору, тону та кольору.

Модульна контрольна робота № 4.

Етюд голови натурщика в складному повороті. Передача засобами живопису характеру голови, її пластично-конструктиву побудову у перспективі, виявлення форми і об'єму голови за допомогою світлотіньових відношень, виявлення тепло холодності.

Модульна контрольна робота № 5.

Етюд жіночої напівпостаті у традиційному народному середовищі.

Передача форми напівпостаті та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявляти лаконічний антураж засобами живопису, досягати матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру напівпостаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання народного середовища та вбрання.

Модульна контрольна робота № 6.

Етюд жіночої постаті в національному або в театральному костюмі в інтер'єрі.

Створення національного колориту. Передача форми фігури та взаємозв'язку її частин засобами живопису у середовищі.

Характер постановки повинен бути згодженим з кольоровими та пластичними особливостями одягненої фігури, спокійне тло не повинно заглушати яскравий колорит фігури, студент повинен намагатися виявляти лаконічний антураж засобами живопису, досягати матеріальності кольору та цільності зображення.

Відпрацювання голови та кистей рук, взаємозв'язок частин тіла в пластиці руху, передача засобами живопису характеру постаті, досягнення матеріальності кольору та цільності зображення. Опрацювання українського національного вбрання або театального костюму.

Модульна контрольна робота № 7.

Вправи на дослідження формоутворення дерев, чагарників та інших об'єктів світу флори, зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду.

Короткочасні етюди виконуються на маленькому форматі. Серія етюдів повинна бути націлена на вивчення об'єктів світу флори, зміни їх оптичного кольору у різні періоди доби та різну погоду для подальшого їх використання у екзаменаційної роботі.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Для об'єктивності оцінки роботи студента та її індивідуалізації оцінка виставляється колегіально у ході творчого обговорення на перегляді Художньої Ради коледжу спільно з художнім керівником курсу шляхом відкритого обговорення.

За весь термін навчання практичні роботи з предмета «Живопис» оцінюється за 12-ти бальною системою на I та II курсах:

- «відмінно» – «10, 11, 12» балів;
- «добре» – «7, 8, 9» бали;
- «задовільно» – «4, 5, 6» бали;
- «незадовільно» – «1, 2, 3» бали.

5-бальною системою на III та IV курсах:

- «відмінно» – «5» балів;
- «добре» – «4» бали;
- «задовільно» – «3» бали;
- «незадовільно» – «2» бали.

Критерії оцінок з дисципліни «Живопис» I-й курс

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
Початковий	1	Студент зовсім не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками. Студент не виконує ніяких етапів живопису натюрморту, не розуміє, як робити академічний та декоративний живопис, як робити

		<p>перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі. Не може виконати завдання на рівні репродуктивного відтворення.</p> <p>Студент ледве володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного фарбування площини або форми предмета, площини.</p>
	2	<p>Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння. Не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками.</p> <p>Студент не виконує усі етапи живопису натюрморту, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі.</p> <p>Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного фарбування площини або форми предмета, площини.</p> <p>Студент нездатний вірно виконати завдання за виділений термін часу та виявити знання програмного матеріалу, допускає принципові помилки.</p>
	3	<p>Студент зовсім не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками.</p> <p>Студент не виконує усі етапи живопису натюрморту, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі.</p> <p>Студент нездатний вірно виконати завдання за виділений термін часу та</p>

		виявив відсутність основних знань програмного матеріалу, допустив принципові помилки.
Середній	4	Студент погано розуміє змісту завдання, слабо та невміло стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент ледве виконує усі етапи живопису натюрморту. Студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, які необхідні для практичної роботи. Завдання виконується ледве на рівні репродуктивного відтворення.
	5	Студент не розуміє змісту завдання, невміло володіє фарбами, слабо стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Студент слабо володіє теоретичними знаннями та практичними навичками. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.
	6	Студент не розуміє змісту завдання, невміло володіє фарбами, слабо стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного.

		Студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, що не дає змоги правильно виконати практичну роботу. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.
Достатній	7	<p>Студент із розумінням розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору. Студент добре виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Студент при виконанні практичної роботи виявив повні знання програмного матеріалу, продемонстрував успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи з незначними помилками.</p>
	8	<p>Студент із розумінням розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору, художнього смаку, композиції. Студент добре виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Студент при виконанні практичної роботи виявив повні знання програмного матеріалу, продемонстрував успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість</p>

		роботи в цілому.
	9	<p>Студент із розумінням розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору, художнього смаку, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера). Студент добре виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Якщо студент при виконанні практичної роботи виявив повні знання програмного матеріалу, продемонстрував успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість роботи в цілому.</p>
Високий	10	<p>Студент повністю висвітлює зміст завдання, відмінно творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів, володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі. Студент відмінно виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє</p>

		технологією роботи художніми матеріалами, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень.
	11	<p>Студент повністю висвітлює зміст завдання, відмінно користується своїм творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів, володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі, має природні відчуття кольору, художнього смаку. Студент відмінно виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень.</p>
	12	<p>Студент виявляє особливі творчі здібності. Студент повністю висвітлює зміст завдання, відмінно користується своїм творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів, володіє методами та технікою візуалізації форми у живописі, має природні відчуття кольору, художнього смаку, відчуття гармонії, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера).</p>

		<p>Студент відмінно виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень. Роботи студента можна використати як методичні зразки та експонувати на виставках.</p>
--	--	---

Критерії оцінок з дисципліни «Живопис» II-й курс

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
Початковий	1	<p>Студент не володіє навчальним матеріалом, зовсім не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками. Студент не виконує ніяких етапів живопису натюрморту, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не використовує контраст та нюанс кольору, не відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент не виконує ніяких етапів живопису портрету, не має навички роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих</p>

		<p>та холодних тонів кольору. Студент нездатний правильно виконати завдання за виділений термін часу та виявити основні знання програмного матеріалу, допускає принципові помилки.</p>
	2	<p>Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками. Студент не виконує етапи живопису натюрморту, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не використовує контраст та нюанс кольору, не відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті. Студент не виконує етапи живопису портрету, не має навички роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору. Студент допускає принципові помилки та не може виконати завдання за виділений термін часу.</p>
	3	<p>Студент зовсім не висвітлює зміст завдання, не усвідомлено виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення предметів, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками. Студент не виконує усі етапи живопису натюрморту, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не використовує контраст та нюанс кольору, не відтворює фактури та</p>

		<p>матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент не виконує усі етапи живопису портрету, не має навички роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Студент нездатний правильно виконати завдання за виділений термін часу та виявити основні знання програмного матеріалу.</p>
Середній	4	<p>Студент не розуміє змісту завдання. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, невміло володіє фарбами, слабо стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує етапи живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Слабо використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент ледве виконує усі етапи живопису портрету, не має навичок роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками при виконанні практичної роботи. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.</p>
	5	<p>Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача виконати частину роботи. Студент невміло володіє</p>

		<p>фарбами, слабо стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Слабо використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент ледве виконує усі етапи живопису портрету, не має навичок роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, що не дає змоги правильно виконати практичну роботу. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.</p>
	6	<p>Студент може за допомогою викладача аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки. Студент слабо володіє фарбами, слабо стилізує зображення предметів, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Слабо використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент ледве виконує усі етапи живопису портрету, не має навичок</p>

		<p>роботи при моделюванні голови людини. Не передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Якщо студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, що не дає змоги правильно виконати практичну роботу. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.</p>
Достатній	7	<p>Студент здатний застосувати знання у виконанні практичної роботи, володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору. Студент добре виконує етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Добре використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент старанно виконує етапи живопису портрету, передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p>
	8	<p>Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому застосувати її на практиці, виправляти помилки під керівництвом викладача. Розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору, художнього смаку, Студент добре виконує усі етапи</p>

		<p>живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Добре використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент старанно виконує усі етапи живопису портрету, має навички роботи при моделюванні голови людини. Передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Студент при виконанні практичної роботи виявляє знання програмного матеріалу, демонструє успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість роботи в цілому.</p>
	9	<p>Студент вільно володіє освоєним матеріалом, в тому числі і застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки. Студент із розумінням розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати форму предметів, має відчуття кольору, художнього смаку, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера).</p> <p>Студент добре виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Добре використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент старанно виконує усі етапи</p>

		<p>живопису портрету, має навички роботи при моделюванні голови людини. Передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Студент при виконанні практичної роботи демонструє повні знання програмного матеріалу, успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість роботи в цілому.</p>
Високий	10	<p>Студент виявляє початкові творчі здібності, висвітлює зміст завдання, відмінно володіє творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні закріплені навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів. Студент виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Гарно використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент виконує усі етапи живопису портрету, має навички роботи при моделюванні голови людини. Передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент виявляє систематизовані знання програмного матеріалу, вміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо</p>

		застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень.
	11	<p>Студент висвітлює зміст завдання, відмінно володіє творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні закріплені навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів, має природні відчуття кольору, художнього смаку, відчуття гармонії, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера).</p> <p>Студент відмінно виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Гарно використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент відмінно виконує усі етапи живопису портрету, має навички роботи при моделюванні голови людини. Передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень.</p>
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності. Студент повністю висвітлює

		<p>зміст завдання, відмінно володіє творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, має практичні закріплені навички роботи з формою на площині, може локально трактувати форму предметів, має природні відчуття кольору, художнього смаку, відчуття гармонії, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера). Студент відмінно виконує усі етапи живопису натюрморту, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Гарно використовує контраст та нюанс кольору, відтворює фактури та матеріальність предметів у кольорі в натюрморті.</p> <p>Студент відмінно виконує усі етапи живопису портрету, має навички роботи при моделюванні голови людини. Передає портретну схожість людини, загальні принципи живопису портрету, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень. Роботи студента можна використати як методичні зразки та експонувати на виставках.</p>
--	--	---

Критерії оцінок з дисципліни «Живопис» III-й курс

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
Високий	5	<p>Виставляється в разі, коли студент повністю висвітлює зміст завдання, відмінно володіє творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, знає загальні принципи живопису фігури людини, як досягається пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором, має практичні закріплені навички роботи з живописом напівпостаті та фігури, може стилізувати фігуру людини в декоративному живописі, має природні відчуття кольору, художнього смаку, відчуття гармонії, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера). Студент відмінно виконує усі етапи живопису фігури людини, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного, досягає пластичної виразності зображення фігури людини світлом і кольором.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень. Роботи студента можна використати як методичні зразки та експонувати на виставках.</p>
Достатній	4	<p>Виставляється в разі, коли студент із розумінням розкриває зміст завдання,</p>

		<p>добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, демонструє вміння локально трактувати фігуру та напівпостать людини, знає загальні принципи живопису фігури людини, як досягається пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором, має практичні закріплені навички роботи з живописом напівпостаті та фігури, може стилізувати фігуру людини в декоративному живопису. Студент старанно виконує усі етапи живопису фігури людини, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного, досягає пластичної виразності зображення фігури людини світлом і кольором.</p> <p>Має відчуття кольору, художнього смаку, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера).</p> <p>Якщо студент при виконанні практичної роботи виявив повні знання програмного матеріалу, продемонстрував успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість роботи в цілому.</p>
Середній	3	<p>Виставляється в разі, коли студент не розуміє змісту завдання, невміло володіє фарбами, слабо стилізує зображення фігури та напівпостаті людини, не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи</p>

		<p>живопису натюрморту, ледве робить перехід від базового, академічного живопису до декоративного фігури та напівпостаті людини. Слабо виконує усі етапи живопису фігури людини, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного, досягає пластичної виразності зображення фігури людини світлом і кольором.</p> <p>Студент ледве знає загальні принципи живопису фігури людини, як досягається пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Якщо студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, що не дає змоги правильно виконати практичну роботу. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.</p>
Початковий	2	<p>Виставляється в разі, коли студент зовсім не висвітлює зміст завдання, не усвідомлено виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, не може стилізувати зображення фігури та напівпостаті людини, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками.</p> <p>Студент не виконує усі етапи живопису фігури людини, не може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Не знає загальні принципи живопису фігури людини, як досягається пластична виразність зображення фігури людини світлом і кольором, освітлення, взаємодію теплих та холодних тонів кольору.</p> <p>Якщо студент нездатний правильно виконати завдання за виділений термін часу та виявив відсутність основних знань програмного матеріалу, допустив принципові помилки.</p>

Критерії оцінок з дисципліни «Живопис» IV-й курс

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
Високий	5	<p>Виставляється в разі, коли студент повністю висвітлює зміст завдання, відмінно володіє творчим мисленням, навичками роботи з кольором та дизайнерськими техніками, знає загальні принципи живопису пейзажу, як використовується колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі, володіє законами зображення повітряного середовища кольором, може мислити категоріями декоративного живопису застосовує основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби досягнення її гармонійності, має природні відчуття кольору, художнього смаку, відчуття гармонії, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера). Студент відмінно виконує усі етапи живопису пейзажу, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного. Відмінно, виконує живописну композицію на основі пейзажних мотив.</p> <p>Роботу виконує у відповідний термін, додержаний строк здачі. Студент при виконанні практичної роботи виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, уміння вільно володіти і користуватися теоретичною основою змісту дисципліни, досконало володіє технологією роботи художніми матеріалами, самостійно та творчо застосовує набуті знання і навички, у своїх роботах демонструє високий професійний рівень. Роботи студента можна використати як методичні зразки та експонувати на виставках.</p>

Достатній	4	<p>Виставляється в разі, коли студент із розумінням розкриває зміст завдання, добре володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, але не допускає грубих помилок, роботу виконує акуратно, знає загальні принципи живопису пейзажу, як використовується колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі, володіє законами зображення повітряного середовища кольором, може мислити категоріями декоративного живопису застосовує основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби досягнення її гармонійності. Студент старанно виконує усі етапи живопису пейзажу, може робити перехід від базового, академічного живопису до декоративного, досягає художньої виразності зображення живописної композиції на основі пейзажних мотивів. Має відчуття кольору, художнього смаку, композиції, здатності до асоціацій, без яких неможлива творча діяльність художника-конструктора (дизайнера). Якщо студент при виконанні практичної роботи виявив повні знання програмного матеріалу, продемонстрував успішне вирішення завдання, самостійно застосовує набуті знання і навички. На професійному рівні виконує практичні роботи, але припускається незначних помилок, які не впливають на якість роботи в цілому.</p>
Середній	3	<p>виставляється в разі, коли студент не розуміє змісту завдання, невміло володіє фарбами, слабо володіє навичками роботи з кольором, відчуває матеріал, робить несуттєві помилки, допускає грубі помилки, погано знає загальні принципи живопису пейзажу, як використовується колорит у системі</p>

		<p>гармонійних кольорових відношень у пейзажі, не володіє законами зображення повітряного середовища кольором, не може мислити категоріями декоративного живопису, застосовує основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби досягнення її гармонійності. Не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент слабо виконує усі етапи живопису пейзажу.</p> <p>Студент ледве виконує живописну композицію на основі пейзажних мотив. Якщо студент слабо володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, що не дає змоги правильно виконати практичну роботу. Завдання виконується на рівні репродуктивного відтворення.</p>
Початковий	2	<p>Виставляється в разі, коли студент зовсім не висвітлює зміст завдання, несвідомо виконує його, демонструє відсутність здібності до локального, асоціативного мислення, допускає грубі помилки, не знає загальні принципи живопису пейзажу, як використовується колорит у системі гармонійних кольорових відношень у пейзажі, не володіє законами зображення повітряного середовища кольором, не може мислити категоріями декоративного живопису, застосовує основні закономірності, які об'єднують елементи в цілісну композицію та засоби досягнення її гармонійності. Не може переключитись від реалістичного бачення світу до умовного локального, не відчуває кольору, тону, композиції та не має здатності до асоціативного мислення. Студент не виконує усі етапи живопису</p>

		<p>пейзажу. Студент не виконує живописну композицію на основі пейзажних мотив, не відчуває кольору, тону, композиції, матеріалу, не володіє дизайнерськими техніками. Якщо студент нездатний правильно виконати завдання за виділений термін часу та виявив відсутність основних знань програмного матеріалу, допустив принципові помилки.</p>
--	--	--

7. Рекомендована література

1. Аксенов Ю., Левидова М. Цвет и линия: практическое руководство по рисунку и живописи. Москва : Сов. художник, 1976. 304 с.
2. Аксенов К. Н. Рисунок : в помощь начинающему художнику оформителю. Москва : Плакат, 1987. 192 с.
3. Алексеев С. С. О колорите. Москва : Изобразит. искусство, 1974. – 176 с.
4. Алексеев С. С. О цвете и красках. Москва : Искусство, 1964. – 52 с.
5. Алексеев С. С. Элементарный курс цветоведения: учеб. Москва : Ленинград. Искусство, 1939. 132 с.
6. Баммес Г. Изображение фигуры человека: пособие для художников, преподавателей и учащихся. [пер. с нем. В. А. Виталса]. Берлин: Фольк унд виссен, 1984. 336 с.
7. Vammes G. Der nackte Mensch: Hand und lehrbuch der anatomie fur kunstler. Dresden: VEB Verlag der Kunst, 1980. 430 p.
8. Беда Г. В. Цветовые отношения и колорит: введение в теорию живописи. Краснодар: Краснодарское книжное изд-во, 1967. 184 с.
9. Василевская, Л. А. Специальное рисование: учеб. пос. Москва : Высшая школа, 1989. 127 с.
10. Визер В. Живописная грамота : система цвета в изобразительном искусстве. Санкт-Петербург. Питер, 2007. 192 с.
11. Волков Н. Н. Цвет в живописи. Москва : Искусство, 1965. 216 с.
12. Ганжа П. Таємниці українського рукомесла. Київ : Мистецтво, 1996. 190 с.
13. Дворник Ю. В. Жива вода рисунка : навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 176 с.
14. Захарчук-Чугай Р. В., Антонович Є. А. Українське народне декоративне мистецтво : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 342 с.
15. Кара-Васильєва Т., Чегусов З. Декоративне мистецтво України ХХ століття: у пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. – 278 с.
16. Квіти і птахи в дизайні українських килимів / уклад. С. Таранущенко. Київ : Родовід, 2013. 408 с.
17. Кириллов Е. А. Цветоведение : учеб. пос. Москва : Легпромбытиздат, 1987. 128 с.
18. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
19. Кириченко М. А. Український народній декоративний розпис : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2006. 228 с.
20. Ковалев Ф. В. Золотое сечение в живописи: учеб. пос. Київ : Вища школа, 1989. 143 с.
21. Костерин Н. П. Учебное рисование : учеб. пос. 2-е изд., перераб. Москва : Просвещение, 1984. 240 с.
22. Кузин В. С. Наброски и зарисовки : пос. для учителей. 2-е изд., перераб. Москва : Просвещение, 1981. 160 с.
23. Макарова М. Н. Перспектива : учеб. пос. – Москва :

Просвещение, 1989. 191 с.

24. Никодеми Г. Б. Рисунок. Школа рисунка. Пер. с итал. Г. Семеновой. Москва : Эксмо, 2005. 159 с.

25. Прищенко С. Кольорознавство : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Альтерпрес, 2016. 452 с.

26. Пучков А. С., Триселев А. В. Методика работы над натюрмортом: учеб. пос. Москва : Просвещение. 1982. 160 с.

27. Орехов Н. Н. Производственная графика : учеб. Москва : Высшая школа, 1988. 192 с.

28. Рабинович М. Ц. Пластическая анатомия и изображение человека на ее основах : учеб. пос. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Искусство, 1985. 52 с.

29. Ратничин В. М. Перспектива : учеб. пос. Київ : Вища школа, 1981. 232 с.

30. Рихтера Л. Основы учения о цветах : для художников и деятелей художественной промышленности. Москва : Ленинград : Гос. научно-техническое изд-во, 1931. 132 с.

31. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию: зарубежная школа рисунка : учеб. пос. Москва : Просвещение, 1981. 191 с.

32. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию: русская и советская школы рисунка : учеб. пос. Москва : Просвещение, 1982. 240 с.

33. Смирнов Г. Б. Живопись : учеб. пос. Москва : Просвещение, 1975. 143 с.

34. Смит С. Рисунок : полный курс. Москва : Астрель, 2002. 159 с.

35. Сокольников Н. М. Основы живописи : учебник. Обнинск : Титул, 1996. 80 с.

36. Соловьёв С. А. Перспектива : учеб. пос. Москва : Просвещение, 1981. 144 с.

37. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України : навч. посіб. Київ : Либідь, 1992. 192 с.

38. Чиварди Д. Комбинация красок в живописи Москва : ЭКСМО, 2005. 96 с.

39. Яшухин А. П. Живопись : учеб. пос. Москва : Просвещение. 1985. 288 с.